

אבני בית היוצר

לדמות אבני בנינה של 'בית יוסף צבי'

גליון קיד | פרשת בלק תשפ"ד

מאת: הרב צבי ראובן דוידוביטש

מגיא ההריגה לפליטה גדולה גדולים מעשי יחיאל - המשך

פרק סוער של נס הצלה בהשגחה נפלאה מן השמים, בהשתדלותו העצומה של רבי יחיאל זצ"ל, זכינו וכן אחיו היתום הרך מאיבו ואמו שניספו בשואה הי"ד והוא בגיל שנתיים בלבד שרד בגפו ה"ה בן אחיו של רבי יחיאל זצ"ל הגאון הצדיק ראש החבורות בבית חיינו כש"ת רבי שלמה זלמן בענדיקט שליט"א, והריו להעתיק מתוך הספר הנ"ל בפרק ט"ז הדברים כהווייתן, בבחי' - שיחו בכל נפלאותיו - לאורך ימים ושנות חיים להשפיע עלינו מהודו והדרו עד ביאת מלכא משיחא ומלכנו בראשינו כב"א. מתפרסם ברשותו האדיבה בגליונו כאן ותשואות חן חן לו.

שבהזדמנות עלה ביד ר' גבריאל לשחד גוי שיכיר את אותו דרך הגבול, ובאחד הלילות הוכרח בהצלחה.

ביום זאת חנוכה הגיע ר' שלמה זלמן לוינה, הכתובת הראשונה אליה הביאו אותו היה בית הכנסת, שם עמד הקהל באמצע אמירת 'הלל'. ביום עשרה בטבת הגיע ללונדון, שם התגורר הדוד ר' גבריאל ז"ל, שהכניס אותו לביתו ודאג לו לכל צרכיו, והכניס אותו ללמוד בישיבה שם.

תקופה לאחמ"כ עזבה גם הסבתא עצמה את הונגריה, ועלתה לארה"ק, כעת ביקשה כי יעלה הנכד ללמוד בירושלים, והיא תפרוש שוב את חסותה עליו, ואכן כן היה, תחילה נכנס ללמוד בישיבת וואדקערט בירושלים, בראשות אב"ד וואדקערט שעלה אף הוא לארה"ק, (שם התחזק הקשר ביניהם עד מאוד, ומאז לא מש ידו מרבו, והיה לו לרבו המובהק, ואף הוא חיבבו מאוד ממש כבן, וכשכן טוב לבית מדרשו ברחוב צפניה, והרבה תורה והנהגות למד מפיו עד להסתלקותו של הגה"צ מוואדקערט למנוחתו ע"ן זצ"ל). בהמשך כשנעלה ישיבת וואדקערט למד פרק זמן קצר בישיבת ערלוי, אח"כ נכנס ללמוד בישיבת דושינסקא בירושלים, שם קנה מקומו בין חשובי הלומדים. במשך השנים היה מגיע רבות לבני ברק לשבתות ומועדים, וכך גם בימי 'בין הזמנים', והתאכסן בביתו של ר' יחיאל שדאג לכל צרכיו.

לאחר נדודיו הרבים זכה ר' שלמה זלמן שליט"א להקים משפחה לתפארת, ונודע לתהילה בהיותו נמנה על גדולי הת"ח ומשפיעי ק"ק דושינסקא לאוי"ט.

זקנתו מצד אמו מרת מירל גרויז ע"ה דאגה כל העת וחרדה לשלומה, ולאחר שכבר בחסדי שמים וחלפה השואה, החלה לתור ולחפש אחר נכד התינוק, ולחקור מה עלה בגורלו, בפקודתה נסע בנה ר' ברוך יחזקאל גרויז ז"ל לפרעשבורג לנסות לברר פרטים עליו, בהשגחה העליונה נפגש עם הבחור פליישמן שסיפר לו את כל השתלשלות הדברים, והלך ר' ברוך יחזקאל ובריר היכן קבעה אותה משפחה את משכנה בהמשך דרכם, ולאחר חיפוש הגיע אל ביתם, וסיפר הדברים כהווייתן כי זקנתו של הילד נשארה מהמלחמה, ולאחר שנודע לה כי נכדה הקטן שרד את התלאות, מבקשת היא שיתנו אותו ולגדלו. בני הזוג שגידלו אותו לא רצו בתחילה להוציאו מרשותם משום שהיה קשה להם להיפרד ממנו, אולם לבסוף הסכימו.

הוא גדל אצל סבתו בעיר נייפעסט שבהונגריה, במצב התקופה נשקפה סכנה רבה ע"י ארגוני הצינונים שהניחו ידם על הצעירים ומשכו אותם לשמך ר"ל, לאור זאת חרד ר' יחיאל מאוד לגורלו, הוא הקדיש לכך כמה פעמים כאשר נסע להונגריה כדי לנסות להביאו לארה"ק ולגדלו עם שאר ילדיו, אולם למעשה לא הצליח בכך.

בהמשך עבר ללמוד בישיבה בוואדקערט אצל אב"ד וואדקערט זצ"ל, בשנת תשי"ז כשפרץ המרד ההונגרי, גבר הקושי להשאר במקום, או אז פנתה הסבתא אל המשפחה בבקשה להשתדל להבריח את נכדה מהונגריה. מיד נרתמו ר' יחיאל עם אחיו ר' גבריאל ז"ל אל המשימה, אלא שמחמת המרד נחסמה היציאה לאזרחים ולמרות שניסו במשך כמה שנים מספר פעמים להוציאו מהונגריה לא הצליחו, עד

ר' שלמה זלמן נולד בעיצומם של שנות השואה. הוריו ר' יצחק וזוגתו עלו על המוקד באושוויץ עקה"ש, יחד עם בתם שרל אלישבע, לאחר שהובלו מפרעשבורג ע"י הנאצים ימ"ש ביום כיפור תש"ה, באחת המשלחות האחרונות טרם סיום המלחמה, הי"ד. טרם עזיבתם הצליחו ההורים להפקיד את התינוק אצל נכרית כדי שתשמור עליו. ושילמו לה על כך שכר מראש, על כל בגדיו של התינוק רשמו את שמו המלא באנגלית.

בשלב מסוים העבירה הנכרית את הילד לידי הגרמנים, כי הסכום שניתן לה נקצב לפרק זמן שחלף בינתיים, הללו החליטו לשלחו לעבר מחנה הריכוז 'טרזייזן שטאדט', הוא הועלה על רכבת, ובדרך נס, למרות גילו הרך, בהיותו בן שנתיים בלבד, הצליח התינוק לשרוד את הנסיעה. בהשגחה העליונה נסע באותה רכבת בחור יהודי ירא שמים בשם עזרא פליישמן, שהיה שכן קרוב למשפחת ר' יצחק הי"ד (לימים עלה לארה"ק והתגורר בבני ברק, ונרקמו קשרי ידידות בינו למשפחה), הבחור הכיר היטב את התינוק, ולאורך הנסיעה שם עינו לדעת מה יעשה בו.

כשירדו מהרכבת ריכוז את כולם למחנה 'טרזייזן שטאדט', שם העניקו חדרים בצריפים לכל המשפחות, כשכל משפחה קיבלה חדר לעצמה, התינוק הקטן לא רצה לעזוב את הבחור. ידע הב' פליישמן כי אין בכוחו לאמץ את הילד, ובאין ברירה תר בין האנשים שהגיעו אל המחנה, לחפש אחר משפחה אומנת, בחסדי שמים מצא זוג אנשים יראי שמים שבשמעם מבוקשו נענו כי אכן רצונם לגדל בן זכר, היות שלא נפקדו כי אם בבנות ומכנים הם לקחת את הילד לחיקם.

בהנהו חבורתא (המשך)

חבים לו - להאיש על החומה, רבי שמואל דייטש זצ"ל עדרים עדרים מבני ירושלים לדורותיהם, שום תואר ולא משרה היה לו, רק בשמו רבי שמואל דייטש ולא יותר מזה.

והוא זה שיסד את ביהמ"ד 'קהל יראים' אשר אודותיו כתבנו ובין כותליו התגדלו, ענקים ארוזי

על לבושי ירושלים, גם בשב"ק וגם בימות החול, "הקפטן" וה"חגורה" כמובן ולימות החול בצבע יותר כהה, ובגרביים שחורים בחול, ולבנים בשבת, וכ"ז חוץ מהדאגה להעמידם על דבר אמת ולהצילם מרוחות העולם הנאור, הם גדלו והצליחו ומתוכם גדולי צדיקי ירושלים, מנהיגיה עסקנים ציבוריים, שהודו בפה מלא שכל חייהם ומעמדם הרוחני הם

במאמרים הקודמים הזכרתי איך שמרן רביה"ק מהרי"ץ ז"ע התבטא 'וואס ר' שמואל קאן, קאנען מיר ניקס' על אותו צדיק וגאון לוחם מלחמת אש דת בירושלים, וגם בחסד, וגם בעבודת ה', בג' עמודי עולם, היה גדול מאד, והעולה על כולנה, השפעתו על טובי האברכים והצעירים, הגדיים שהתחברו אליו, כאבן שואבת, וקיבלו את הדרכותיו ותקנותיו, להקפיד

הלכנו, מתי זה היה שמרן רביה"ק מהרי"ץ זי"ע התבטא עליו כנ"ל, יסופר להלן בהמשך... היה זה שאר בשור בחור יתום עני דל ומסכן, אבל מלא וגדוש בתורה ועבודת ה', ודודו רבי שמואל דייטש דנן, כאפטרופוס שלו, עומד לערוך לו את שמחת אפריונו, בשטומ"צ, ה"ה הגה"צ רבי רפאל חיים טרייטל זצוק"ל, אשר לימים גדל והלך כבקי בכל הש"ס, והכל בהצנע והסתור, וכמו שאמר הגה"ק רבי מרדכי מנדברנא זי"ע כי יש צדיקים נסתרים בעולם שהם בורחים מכל שמץ של התנשאות וכבוד, בבחי' לוי עלי ואני פורע, אני כבר אגלה טבעם בעולם, רק לחזות בצורתו וקומתו של רבי רפאל חיים זצ"ל כמו שהוא, ומיד אתה רואה לפניך יהודי אשר הוא בבחי' "שוויתי ה' לנגדי תמיד", כל הליכותיו, כל צעד ושעל במשך כל המעט לעת והסדרים אשר ערך, כולו כחטיבה אחת לעבודת ה'.

כשכן טוב ותלמיד נאמן להאי עמודא דנהורא מרן שר התורה והיראה עמוד האש כ"ק רבי דוד הלוי יונגרייז זי"ע הראב"ד דפיעה"ק, רק לראות את הדו-שיח ביניהם כשהיינו ילדים במא"ש וימי בין הזמנים, אין תי"ת אין חדר, איפה מתפללים שחרית מדי יום מיומו, בפקודתם של הוריי ע"ה, לא ללכת לשטיבלאך מאה שערים, למי שזוכר בימים ההם, המנינים בשטיבלאך, היו רק לאנשים בעלי מלאכות הממהרים, וכל מיני טיפוסים שונים, אי לכך רק לביהמ"ד ר' חתם סופר בתי אונגרין, שם היה כמה מנינים בזמנים נוחים, ושם היינו רואים את אלו צדיקי הדור הקודם ע"ה, אשר היו באים שם, וכמו בחנותו של בשם מי שנכנס בו יכול מזה לבד לקבל עליו השראה מיוחדת של פני השכינה.

ורבי רפאל חיים זצ"ל היושב כעבדא קמיה מריה ומתבונן ברבו איך כל הג"ה היוצא מפיו של הגה"ק רבי דוד זי"ע, ידעתי וראיתי לא פעם איך שהגה"ק רבי דוד זי"ע, כשהיה רואה בחור משחק עם הרצועות של תפילין, או שאינו מקפיד שלא יפלו ארצה בשעת הנחת תפילין של יד, או בשעת קיפול להניחם בשקית של תפילין, היה ניגש אליהם באימה ופחד, להסביר להם במענה רך על גודל קדושת התפילין כולל הרצועות, והיה תמיד חוזר על דברי הירושלמי על האמורא הגדול ארוך בדורו ומקורב למלכות רבי אבהו, שהגמרא אומרת עליו שכאשר היה חוזר מביקוריו אצל הקיסר מלכות "רומי" או "בבל", מי ששלטו בימים ההם, והיו מכריזים לפניו, רבא דעמיה, מדברנא דאומתיה, בריך מתייך לשלם !!!

קרה פעם ביציאתו מההוא מטרונותא יצא ופנים לאחוריו, ולא כפי כבודה, בגלל שמירת עינים, וכאשר יצא ממעונה הלך כרגיל, ומרוב כעסה נתנה פקודה לשומר הפתח, לנעוץ בו את חרבו מאחוריו ולהרגו, מיד יצאו שני גיצי אש מצווארו מאחוריו ושרפו את השומר, ואמרו חז"ל שכ"ז היה לו בזכות שהיה נזהר מאד בקדושת הרצועות של תפילין שמאחוריו, שנמשכים לו מהראש, הרי שרק הרצועות בלבד יש בהם כוח עצום לשמור את מי שנזהר בהם.

אחרי הסתלקותו של רבי דוד רצייתי לדעת את המראה מקום של אותו הסיפור בירושלמי, שאלתי את רבי רפאל חיים זי"ע - איבדלחט"א - ומיד הוא ניגש לארון הספרים ופתח לפניי, ומראה באצבעו כאן בסוף פרק אין עומדין כמדומני, אבל לו אמר בפיו עיין שם, ח"ו, כי הוא בעצמו מה הוא ? !

והנה הגיע זמן החופה בערב שב"ק היה, ועד שר' שמואל דייטש ז"ל הסתדר להכין את כל מה שצריך, לכבוד החתן רבי רפאל חיים דנן והכלה שלו, ומיד הוא שם פעמיו חיש מהר למעון הקודש מרן מהרי"ץ זי"ע להביאו לסידור קידושין כמדובר וכנהוג בתור גאב"ד ירושלים ת"ו, אבל היות שמרן זי"ע גדר בעצמו שאחרי שעה מיועדת הוא אינו בא מחשש שיופרע לו מסדר ההכנה לשבת קודש, והנה רבי שמואל דנן כבר באיחור רב, ובא להתלוות למרן זי"ע למעמד החופה, ופונה למרן זי"ע שהרכב כבר מוכן למטה לקחת את הגאב"ד לסדר קידושין...

מרן זי"ע במבטו אל עבר רבי שמואל: שעה מאוחרת כל כך קיבלתי על עצמי שלא אסדר קידושין צר לי מאד, אי אפשר...

ורבי שמואל אינו אובד עשתונות... נו, הרי אני האפטרופוס של החתן היתום, ואני מתפטר מיד עכשיו, א"כ על כבוד בית דין לדאוג לאפטרופוס חדש עבור החתן היתום, ותוך כדי דיבורו, הוא ניגש בעצמו... לוקח מעל המתלה את המעיל העליון עם הפרווה להלביש את מרן זי"ע כראוי לכבוד התורה...

מרן זי"ע כבר נמצא ברכב עם הגבאי ההויז בחור, ורבי שמואל מראה להנהג לנסוע, ואילו הוא בעצמו רץ ברגליו לעבר החופה, מסתמא לחצר הת"ת בתי אונגרין, כי הוא בעצמו גדר גדר לא לנסוע ברכב מחשש... או אז התבטא מרן זי"ע עליו "וואס ר' שמואל קאן קאנען מיר ניקס"...

(המשך יבוא א"ה)

ועל מנוחתם יקדישו את שמך - אני פי מלך שמור!

שאמרו חז"ל, רבי יוחנן כי מטי להאי קרא בכי, 'והיה כי תמצאן אתו רעות רבות וצרות', עבד שרבו ממצאי לו רעות וצרות תקנה יש לו? מאי רעות וצרות? אמר רב, רעות שנעשות צרות זו לזו, כגון זיבורא ועקרבא, ה"ו.

וכ"ק מרן רבינו שליט"א נימק את טעמו בטו"ט ודעת, שנת תשפ"ד חל ראש השנה שלו הן בכניסתו והן ביציאתו לקראת שנת תשפ"ה בעיצומו של שבת קודש, ואין לך כבוד שבת יותר מזה, ולא בכדי כתב רבינו הרמב"ם ז"ל בלשונו הזהב מתעטף ויושב ומצפה כיצא לקראת מלך, וכדאי השבת שתרחה עלינו ועל כל ישראל, וכדברי הפייטן בזמר "כל מקדש" בסיומו... עזור לשובתים בשביעי, בחריש ובקציר עולמים... צדקתם תצאיר כאור שבעת הימים, ה"א ישראל אהבת תמים, ה"א ישראל תשועת עולמים בב"א.

ופרה ורבה באופן שלא כדרך הטבע כלל, אלו מי יולד לנו, רק לחשוב על הציבור והמוסדות, ובלי שום תמיכה ממקורות זרים, תאחזני פלצות פחד נורא, ורק בעזרתו ית"ש אנו צועדים יום יום וממשיכים לגדל צאצאינו ה"ו. ב. מצבם של אלו רבים מתוכינו המתייסרים ביסורי גוף ונפש, ויש מי שמצפה בכלליו עיניים לשידוך זיווג טוב, או רפואות אשר רבים מתוכינו ידועים, ועוד יותר לא ידועים, אבל לטלפון של מרן רבינו עט"ר שליט"א הכל מגיע, אותה השפופרת אינה נחה כלל, לקול היללות אשר מעבר לקו, ותופעת הנשירה, הנוער המדורדר ל"ע, אשר הרבה הורים מתוכינו מתייסרים בזה, באמרם אליי כל היום איה - צ'לם - אלוקיך, הכוונה על כי גדולם אשר טיפחתי ורביתי והיית לזוועה, ה"ו. ג. פני הדור מצב המלחמה בארה"ק מאז יום שמח"ת תשפ"ד - בפרוס השנה ועד הלום, מצפון ומדרום, וכל יום שעובר בשלום הרי זה נס ממש ה"ו.

וברוחניות גזירות "גיוס בני הישיבות" המרחפת עלינו ע"י אלו רודפי הדת ואנו כאן בארה"ק וכלל ישראל הגוי כולו בכל מקומות מושבותיהם, שרוים במצב של נתנני ה' בידי לא אוכל קום, כמו

לא כאן המקום וגם הכותב אינו מתיימר להביע גודל יקרת קדושת השבת קודש אותה מתנה טובה חמדה גנוזה אשר קדמה לקבלת התורה, ועוד בגלות מצרים עמד משה רעיא מהימנא ותיקן ופעל למענה, ואף אחד מן הקוראים אינו צריך לא לדידי ולא לדכוותי, לומר לו מה זה קדושת השבת קודש.

ואני כאן רק אתמקד על חובותינו שעה זו לעשות רצון צדיק בבחי' - אני פי מלך שמור!

בכרוז קרא בחיל רצון קדשו של איתן אדונינו **"כ"ק מרן עט"ר שליט"א** להופיע לסדר לימוד בערב שבת קודש לשעה אחת בלבד בין השעות - 4.30 - 2.30 בצהריים.

שאלני אברך בעל משפחה בליעה"ר ה"ו איך אני יכול... ועוד... ועוד... ואכמ"ל, קודם כל עניתי לו, כמו שאיני יודע מצבך בבית בשעה זו, וכל ערום יעשה בדעת, אבל דבר אחד ברצוני להבהיר לך, שתבין במה המדובר ובמי המדובר... כ"ק מרן רבינו שליט"א אשר על כתיפיו רובץ מעמסה כבדה מדי, וכדלהלן: א. עול ההנהגה של כל ציבור אנ"ש שליט"א, שבליעה"ר כהיום הולך

לקבלת הגליון להדפסה
נא ליצור קשר: 052.716.0541